

CAP

VERMELL

nº 163

Capdepera i Cala Rajada

abril 1995

Cap Vermell

abril 1995

Nº 163

.....

Obra Cultural Balear
Capdepera i Cala Rajada

Hem fet aquest número:

Joan Rai
Pep Terrassa
Jaume Fuster
Paco Galian
Sebastià Ferrer
Joan Espiritusanto
Miquel Ferragut
Lucià Sírer
Isidor Rodríguez
Andreu Genovart
Toni Mells
Miquel Lliteres
Joan Pujadas
Joan Lull

.....

Depòsit legal 1197/80

TIRRENA, S.A.
TEL: 55 52 12

Cap Vermell no es fa responsable dels articles firmats pels seus col.laboradors.

Així mateix s'ofereixen aquestes planes a tots els que hi vulguin expressar la seva opinió.

Cap Vermell

Apartat de correus 69
Capdepera

PORTALET

Els dies 4 i 5 de març es celebrà a Lluçmajor el dia de les Illes Balears, festejant el dotzè aniversari de l'Estatut d'Autonomia. Enguany s'ha volgut fer una diada més participativa i popular, fugint de la cerimònia bàsicament institucional - alguns han vist en aquest canvi una intenció electoralista ... les eleccions autonòmiques són a darrere el cantó-. Evidentment, la valoració que es fa d'aquesta etapa depèn, com és per altra banda lògic, de la ideologia política del qui la fa, però superant els extrems ("no s'ha fet res, és un temps perdut", "mai havíem estat millor, vivim al país de les meravelles") calfer una ullada enrere i tenir presents alguns fets, ja històrics, d'aquesta època. Des de l'any 1715, el nostre poble ha vist com, amb la supressió de les institucions pròpies se'n han anat imposant d'altres amb la finalitat d'anular qualsevol indici d'autogovern (Decret de Nova Planta, provincialització...). I l'assimilació política ha duit la suplantació cultural i lingüística que, amb major o menor intensitat, - segons les èpoques històriques- han anat eliminant les diferències amb la resta de l'Estat.

Des de l'any 1983, amb l'aprovació de l'Estatut d'autonomia, s'obre un nou capítol de la nostra història col·lectiva i hi ha un gir d'aquesta tendència assimiladora, per bé que el nostre accés es féu a través de l'article 143 de la Constitució, anomenat de via lenta i reservat per a les comunitats "no històriques". Aquesta via ha suposat un fre per arribar a l'autogovern. No oblidem que els nostres polítics, majoritàriament conservadors, rebutjaren el model basc, català, andalús i galleg perdent així l'oportunitat d'afirmar la pròpia personalitat, s'optà per la difuminació en la nova organització de l'Estat. Però inclús dins aquest grup d'autonomies, no hem sabut, com han fet Canàries i València, augmentar el sostre de competències.

L'únic intent seriós de millorar la nostra posició institucional fou el projecte de Reforma de l'Estatut de 1991, aprovat per unanimitat al Parlament Balear i "aparcats" a les Corts espanyoles des de llavors ençà.

Curiosament, coincidint amb la celebració del dotzè aniversari i amb les eleccions autonòmiques a les portes, s'anuncia la tramesa de la reforma estatutària del 91 a les Corts. El complicat procés parlamentari fa pensar en un llarg períple, parlen de sis mesos com a mínim, això sense comptar amb les inevitables esmenes dels parlamentaris de Madrid, que poden modificar substancialment el text presentat. El text actual, d'aprovar-se íntegrament, suposaria situar-nos a una posició capdavantera quant a autogovern i financiació (inclou un concert econòmic diferenciat), però no hem de somiar truites isi ens igualem a les autonomies del 143 amb més competències, com el cas de València, ja podem estar satisfets. Sembla que no hi haurà problemes en quant a la presa en consideració de la reforma, però d'això a aprovar el text íntegre hi ha un bon tram.'

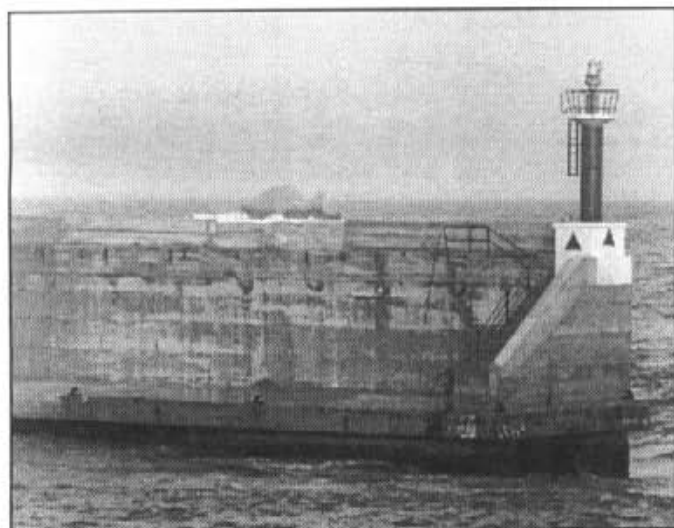
Ja sabeu que els partits majoritaris tenen un doble discurs, un a les Balears i l'altre a Madrid, on les executives nacionals sovint desdiuen les locals.

Plaça des Sitjar

Temporal

Els dies 11, 12 i, amb menor intensitat, el dia 13, patírem un fortíssim temporal de llevant. Aquest temporal afectà la costa de l'est mallorquí i especialment Cala Rajada. Realment, era un espectacle contemplar com les onades impressionants saltaven l'espigó del moll, saccant de mala manera les barques allà redossades, sobre tot les del port esportiu. Com a conseqüència de la fúria del mar, l'espigó del moll nou sofrí danys importants: una encletxa de dalt a baix, prop de la punta, la caiguda d'alguns blocs de la part superior del mur i la rotura de la barana de protecció. Els danys han estat avaluats per la Conselleria d'Obres Públiques en uns deu milions de pessetes i s'espera que aviat podran ser reparats. A l'avinguda Amèrica, les onades aixecaren l'asfalt just davant el parc infantil de Na Ferradura. El camí de Cala Gat també patí en alguns indrets. Pel que fa a aquest passeig, sabem que s'espera que les obres d'embelliment començaran aviat; seria interessant tenir en compte la protecció d'aquells trams que pateixen més els efectes dels temporals i protegir-los adequadament.

Durant els dies esmentats, Protecció Civil i la Policia Local tancaren l'accés a Cala Gat i a l'espigó del moll, per a prevenir possibles accidents

Viatges d'estudis

Els alumnes de 8è. d'E.G.B. de S'Alzinar realitzaren el tradicional viatge d'estudis, un any més a Andorra. Concretament, anaren a les pistes d'Ordino-Arcalís, del 5 a l'11 de març, on gaudiren d'un paisatge completament diferent al nostre i s'iniciaren en la pràctica de l'esquí. Tots coincideixen en afirmar que s'ho passaren d'allò millor.

Els al.lotes i al.lotes del col.legi "S'Auba", per la seva banda, partiren el 3 d'abril de cap a Andalússia, fent una ruta per ciutats tan suggeridores com Granada i Sevilla.

Estudiants

Un grup d'estudiants de Filologia Catalana d'Alemània, visitaren el nostre municipi, enmig d'un viatge patrocinat pel Consell Insular de Mallorca. Els llocs d'interès visitats per aquest grup, acompanyats pel regidor de Cultura, foren el Castell, els jardins de Sa Torre Cega, Cala Agulla, Sa Mesquida i Canyamel. Aquesta visita es repeteix des d'uns anys ençà.

Sopar

La Peña Madridista de Cala Rajada, va celebrar el dia 20 de març el seu sopar anual de germanor, a un local de Sa Font de Sa Cala, amb un gran èxit d'assistència. A més dels seguidors locals -pocs en devien faltar- n'arribaren d'altres penyes madridistes de l'illa. L'acte comptà amb la presència del director general, Inocencio Arias, i del mític Alfredo Di Stéfano, com a convidats d'honor, els quals recolliren el trofeu atorgat al jugador Lufs Enrique. L'ambient va ser de total eufòria. A la casa blanca ja acaronen el títol de lliga.

Reunions

* El 25 de març, els estrangers residents a Capdepera foren convocats per l'Associació Ciutadans Europeus, per a tractar la problemàtica d'aquest col.lectiu i la polèmica creada davant les eleccions municipals i autonòmiques, a les quals no tots tendran dret al vot. Només hi podran participar els ciutadans d'aquells estats amb acord bilateral amb Espanya, que són justament minoritaris. Els alemanys, anglesos, francesos, etc., hauran d'esperar.

* El mateix dia, en el saló de plenis de l'Ajuntament, una vintena de voluntariosos organitzadors es reuniren per a començar a enllestir el programa de festes de l'estiu, aportant noves idees i projectes d'allò més variat. Entre d'altres, circulà la idea de fer festa continuada des del 5 al 28 d'agost, concentrant els actes més importants durant els caps de setmana. Encara que pugui semblar prest per parlar d'aquestes coses, ara és quan millor es pot planificar i contractar les actuacions d'artistes.

Unitat bàsica de salut

El diumenge dia 26 s'inaugurà oficialment la unitat bàsica de salut de Capdepera -el nou ambulatori, per entendre'ns- situada en el carrer Ponent, a l'antiga seu del Sindicat.

A tots va sorprendre l'amplària i lluminositat de l'edifici, així com l'excel·lent aprofitament de l'espai que han fet els autors dels projecte, tot en benefici dels usuaris de la Seguretat Social. Aquest nou centre suposarà una notable millora per a la infraestructura sanitària del nostre municipi tant per a les condicions de treball dels professionals de la medicina com per a l'atenció al públic.

L'acte d'inauguració comptà amb una nombrosa aflluència de públic i amb la presència del President del Govern Balear, Sr. Cañellas, del Conseller de Sanitat, Sr. Cabrer, el de Turisme, Sr. Flaquer, representant de l'Insalud, batle d'Artà i autoritats locals encapçalades pel batle, Antoni Muntaner.

Els parlaments de les autoritats, en general, foren de

caire reivindicatiu -recordau que estam a les portes de les eleccions- demanant el batle un Centre de Salut per al nostre municipi. Qui més qui manco va manifestar l'existència d'una bona disposició per aconseguir-ho, posant-se en evidència l'existència d'un cert interès per sumar esforços entre institucions de distint signe polític.

Com a dada anecdòtica, podem dir que fou el batle qui tallà la cinta inaugural, en lloc del President Cañellas, a qui creim que pertocava protocolàriament. Aquest no s'estigué de referir-se, amb certa ironia, a les "presses" del senyor batle.

Sanitat.

Sense sortir del tema anterior, el PP ha presentat a l'Ajuntament una moció en la qual es justifica la necessitat de crear una "zona bàsica de salut" a Capdepera, segregant-la d'Artà. Després d'una raonada i documentada exposició, conclou: "Sol·licitar de la Conselleria de Sanitat i Seguretat Social de Balears la creació d'una nova zona de salut, que compregui el municipi de Capdepera separant la mateixa de la d'Artà, amb centre de Salut a Capdepera i, així mateix, que s'estableixi a Cala Rajada un centre sanitari dependent d'aquell que presti atenció sanitària a aquesta zona turística".

Arxivers

Del 4 al 9 d'aquest mes d'abril, han tengut lloc les Primeres Jornades d'Arxivers de la Part Forana, organitzades per la regidoria de cultura de l'Ajuntament de Capdepera. Comptaren amb la presència de professionals de distints ajuntaments i d'altres entitats de Mallorca.

Depuradora

La depuradora de Capdepera-Cala Rajada es troba en fase d'ampliació. Recordareu que fa uns mesos, el ple de l'Ajuntament demanà a l'IBASAN l'ampliació dels EDARS (unitats de depuració) al·ludint a la manca de capacitat dels actuals i a la sobreesaturació que es produeix durant els mesos d'estiu. Com es pot veure, s'han posat mans a la feina

Es Racó

És una muntanya que fa partió entre Capdepera i Artà. Prop del seu cim es preten construir-hi dues instal·lacions. Una de part de Telefònica, per a millorar la recepció de telefonia mòbil a la comarca, i l'altra de la Conselleria d'Agricultura i Pesca per a millorar les instal·lacions de

vigilància forestal. El projecte inclou l'obertura d'un camí d'accés d'uns 2,5 km.

Les instal·lacions i la part alta del camí es situen al terme municipal de Capdepera i la part baixa del mateix a Artà. Els projectes resten pendents de l'aprovació de l'estudi d'impacte ambiental per part de la Direcció General d'Ordenació del Territori, la qual ha demanat es justifiqui la necessitat tècnica de la seva ubicació a un lloc amb tant d'impacte ambiental.

Recordam que aquesta zona està qualificada com a Àrea Natural d'Especial Interès.

Candidatures

Encara que no s'hagi fet la presentació oficial de totes les candidatures a la batlia de Capdepera, més o manco tothom sap qui anirà de cap de llista representant cada una de les opcions polítiques que es presenten a les eleccions. Si no hi ha novetats de darrera hora, els electors comptaran amb les mateixes opcions polítiques que al 1991:

UCAP, Joan Pascual.
PSOE, Antoni Muntaner.
PP, Joan Lluï.
CB, Salvador Moll.
PSM, Felip Esteva.
EU, Damià Gelabert.

Com podeu veure, poques variacions hi ha. Només el PSM i Esquerra Unida canvien els seus caps de llista, mentre que la resta mantenen els mateixos candidats a batlle. En els demés llocs de les llistes respectives, sí que hi ha algunes variacions, però no massa.

En el proper número de "Cap Vermell" tenim previst incloure-hi un reportatge amb les propostes, projectes i objectius per als propers quatre anys de cada un dels partits.

Urbanisme

Alguns veïnats de Cala Rajada ens han manifestat la seva queixa pel retard en concedir els permisos d'obra d'algunes de les múltiples obres iniciades en aquest nucli. Això fa que els promotors hagin de decidir entre esperar i perdre la temporada o iniciar-les sense la resposta municipal. El motiu, segons els interlocutors, podria ser que els tècnics es troben més dedicats a la Revisió del pla d'urbanisme que no pas a la resolució de llicències d'obra.

Consultats distints professionals del sector ens han confirmat que nombroses obres en marxa -o quasi acabades- no disposen del corresponent permís municipal. Per la seva banda, el regidor d'urbanisme, Salvador Moll, ens manifestà que la situació del seu departament és pràcticament de colapso tant pel nombre de permisos sol·licitats com pel fet de disposar d'un únic funcionari per a la tramesa dels expedients, que resulta totalment insuficient. En aquest sentit, manifestà que ja fa quatre mesos que el seu departament demanà més personal per evitar precisament la saturació a què s'ha arribat. Així mateix, recorda que l'Ajuntament disposa d'un termini de dos mesos per notificar a l'interessat la concessió o denegació del permís, però que en molts de casos s'amplia ja que els propis arquitectes fan modificacions als projectes originals. Això és el que justificaria aquesta certa tolerància de què ja hem parlat.

Reforma circulatòria

A partir del 26 de març, l'Avinguda Mallorca i el carrer Joan S. Elcano són de direcció única, en el sentit de sortida de Cala Rajada. Els primers dies, la policia local es situà en alguns punts estratègics, informant els conductors i solucionant els problemes que sorgiren.

Aquesta decisió ha aixecat nombroses queixes i una certa polèmica sobre la seva conveniència, de fet la mesura ha complicat un poc més la circulació a Cala Rajada. En aquest sentit ens han comentat l'estranyesa per la mesura, quan l'amplària del carrer - i l'aparcament a un sol costat - permet suportar bé el tràfic en doble sentit, especialment intens des que Elionor Servera es constituí en carrer de sentit únic.

Nosaltres esperam que d'aquí a un temps prudencial els responsables facin una valoració, i no es doni per definitiva, així per les bones, aquesta reforma.

Llumenària

La que lluirà a la rotonda de Canyamel el dia que encenguin totes les faroles que s'han instal·lades. En tenir arranjat el ramal que duu a la platja d'idem i a Ca'n Simoneta tindrem l'entrada de municipi més moderna de Mallorca. Què deim, de Mallorca, ? d'Europa i part de l'estranger !

Curtes

- Tota la zona turística, Cala Rajada especialment, es troba en obres. Per si no bastaven els particulars, també Gesa i Telefònica han esperat a darrera hora per fer síquies i forats. I encara sort que ho fan per sectors i de manera accelerada.

- Els pins de la plaça de l'Orient i de davant l'església de Capdepera han estat exsacallats. Feia una bona falta.

- S'han iniciat les obres per a la ubicació del segon punt verd del municipi, en el carrer Roses.

- Els truquers de "Ca'n Patilla" celebraren el ja tradicional dinar de companyerisme a Son Febrer. Tots quedaren plens amb la menjua preparada i amb ànims per

afrontar una nova temporada truquera.

- En el Pla de Centres Escolars del MEC, presentat pel Delegat a les Balears, Sr. Crespí, s'inclou la construcció de l'Institut de secundària al nostre municipi. El pla preveu estar conclòs l'any 1998, però no especifica la data de construcció de cada centre.

- A la fira ITB, a Berlín, hi anà, com quasi sempre, una representació local, que pogué comprovar les bones perspectives turístiques de Capdepera per a la propera temporada. D'altra banda, una enquesta publicada a "El Día del Mundo", assenyala que el nostre municipi passarà de tenir un 13% d'establiments oberts en el mes de desembre, a un 80% per a Pasqua. No fa falta mirar les estadístiques, basta ensumar l'activitat frenètica que es veu pels nostres carrers.

Com sempre per aquestes dates no ens estam de dirvos que la temporada dels turistes just acaba de començar. Que en trobeu molts i ompligueu el paner és el nostre desig.

- POLÍTICA: Política ets tu !

- El dia 25 de març celebrarem el nostre sopar anual, al que assistirem els que feim la revista i un grapat de simpatitzants que ens feren costat.

- El Conseller de Turisme, Joan Flaquer, es reuní el passat divendres dia 7 amb els comerciants, per una banda, i amb els hotelers, per l'altra, tractant la problemàtica d'aquests dos importants sectors de l'economia local.

II Duatló Internacional de Cala Rajada
Èxit de participació i com a novetat hi participaren al.lots de les escoles. A la fotografia el moment d'entrega de trofeus

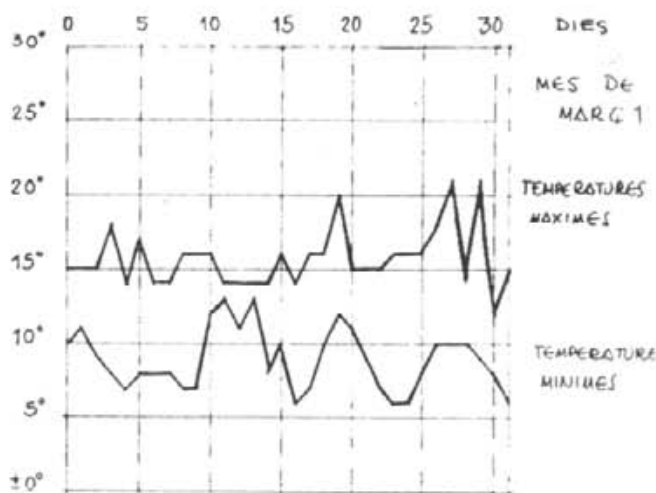
El temps, el nostre temps

per Joan Espiritusanto

El mes de març d'aquest 1995 ha estat més mogut que el de l'any passat, però no tant com el de 1993. I tot això queda reflectit tant en la mitjana de les temperatures com en les envestides de la mar. Aquest és el mes en què s'acaba el nostre hivern i dona entrada a l'esperada primavera. Concretament, la primavera començà el dia 20 a les 20 h. 20'.

Aquest cel nostre no pateix, no plora i no deixa caure ni una gota. Cinc dies de pluja en tot el mes, el 3, 4 i 5 amb unes precipitacions inapreciables, mentre que el dia 6 s'enregistraren 1'2 l/m², i el dia 12 només 1 l/m². I aquí, a continuar amb la sequera que, de moment, no és tan crítica com al sud-est de la Península. Però si continua el mal costum del turista que ens arriba d'omplir les seves banyeres d'hotel per posar en fresc les begudes que compren als supermercats, haurem de posar una flota més nombrosa per dur-mos aigua de l'Ebre.

Els vents bufaren normalment, a principi de mes, coincidint amb els dies de pluja, del primer quadrant: tramuntanella; amb la pluja del dia 12 bufà de llevant, i el dia 28, tramuntana altra vegada.

El segon cap de setmana patírem un temporal de llevant impressionant. Les onades botaren per damunt es moll, fent una destrossa considerable i delatant una vegada més que l'escullera no és adequada a les necessitats.

Les temperatures màximes han estat, la major part del mes, al voltant dels 15°, per fer una pujada a finals de mes, fins als 21° (la màxima). La mínima de les màximes la tinguérem el dia 30, amb 12°. Les temperatures mínimes han oscil·lat més, arribant als 13° els dies 11 i 13, i les mínimes a 6°, enregistras durant quatre dies.

Guillem d'Efak

Pocs mesos després d'un multitudinari homenatge, fet a l'Auditori, moria a una clínica de Palma el cantautor, poeta i escriptor manacorí Guillem Fullana, conegut com a Guillem d'Efak. Comptava 65 anys d'edat.

Guillem fou un dels pilars de la "nova cançó" a Mallorca, mantinguent estretes relacions amb tots els components d'aquest moviment. A principis dels anys vuitanta actuà a les festes del Carme de Cala Rajada. La mostra més clara de l'apreci amb què comptava la vàrem tenir quan, postrat per una greu malaltia, tothom volgué estar al seu costat, en l'homenatge esmentat. L'artista de Manacor mostrà sempre una actitud vitalista i de coratge, inclús en els moments més difícils, i la seva obra tingué com a referència la pròpia infantesa i un gran amor per la llengua:

"Per mi la llengua no és només una eina neutra de comunicació, és una manera de veure el món, un tresor de memòria personal i col·lectiva, una estructura mental".

L'any 1982 escrivia:

*"Jo, de fidel
sols ho haig de ser
a la vida"*

La seva obra editada abasta deu discs, quatre volums de narracions, vuit obres de teatre i sis llibres de poemes, el darrer del qual, "Poemes, cobles i cançonetes (1956-1993)", recorre el camí poètic d'aquesta obra compromès amb el seu temps i el seu país:

"La poesia ha de servir als altres".

La seva família li dedicà aquesta poesia:

*"Adéu Guillem d'Efak,
serà mala d'emprendre
la vida sense tu,
i n'eres ben conscient
quan te'n anaves.
Ho havies de fer
perquè la infància
pot ser qualsevol cosa
manco eterna.
I tanmateix
t'enyoraré una mica més
cada horabaixa.
Procuraré totsol
dejenar els dies
i els somnis que me resten;
tanmateix
serà molt més gris viure
amb el capell de vidre
esmicolat".*

Glosa d'agraïment a Joan Vaquer "de sa Posada" i a Francisca Tous, amb motiu del 50è. Aniversari de la Fundació d'"Aires Gabellins".

A l'amo en Joan, com a fundador, director i mestre.

A Francisca, com a continuadora i cap de l'esmentada agrupació i, també, per haver dirigit amb encert moltes activitats relacionades amb el cant, el ball i la música; a ella que fou moltes vegades autora, creadora, mestra, coreògrafa, decoradora, pianista, corista, guitarrista i, sobretot, artista:

Per tots és festa aquesta vetlada
aniversari d'Aires Gabellins
per padrins, pares i alguns fadrins
en records d'infància ens ve lligada.

A Joan Vaquer "de sa Posada"
donam a hora pòstuma l'aplaudiment
ja que el seu sebre i conrat esment
a els primer Aires donaren impulsada.

La seva obra avui perduda
dins el jardí dels records
i encara en rebroten flors
d'aquell roser de cultura.

Aquest moment, estimada i admirada
Francisca, també et volem obsequiar
sols uns quants versos, ja que mai podem pagar
el teu esforç i la lluita que has lliurada.

Un sacrifici tu mateixa t'imposares
del sacrifici en van néixer
escenes que varen créixer
en gràcia que tu hi posares.

Doncs a dins l'art d'ensenyar
mai no trobares fronteres
i sempre a terme dugueres
el que et vares proposar.

I per cada alumne triares
el seu lloc en molt esment
i cada nota i moviment
del teu sebre els traspassares.

Tenc segur que aquesta nit
la calor del nostre poble
t'ha d'arribar com gest noble
i alegrar tot esperit.

Rep avui doncs l'abraçada
d'aquest poble gabellí
que ara el fruit veu recollir
de llavor que tu has sembrada.

Miquel Lliteres i Garau
Capdepera, març 1995

L'administració de les Comunitats Autònomes

Les CC.AA. tenen competències d'autoorganització. L'Article 148.1 de la Constitució diu "...organització de les seves institucions..."

A l'Estatut de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears es recull a l'Article 10.1 "Organització... de les seves institucions d'autogovern".

Això vol dir que les institucions d'autogovern són els òrgans polítics més importants:

- . Parlament
- . Govern
- . President

En alguna ocasió, el Tribunal Constitucional ha entès que les CC.AA. poden regular, per exemple, els òrgans consultius en virtut de l'"organització de les seves institucions d'autogovern", fins i tot òrgans secundaris de l'administració autonòmica.

L'Article 41 de l'Estatut assenyalava "...creació i estructuració d'una administració pública pròpia", no sols crear sinó també organitzar l'administració pròpia sota els paràmetres que es vulguin, inclús apartant-se del model estatal, malgrat en realitat no hagi estat així. Aquest mateix article, no obstant, remet a la legislació bàsica estatal; així doncs la llibertat d'organització no és absoluta sinó que s'ha de seguir la legislació bàsica, encara que això no suposa seguir els paràmetres de l'Estat.

Amb això les distintes CC.AA. han creat administracions pròpies seguint bàsicament el model estatal: Govern, Consellers i Direccions Generals.

L'administració autonòmica és, però, més senzilla que l'estatal.

La Llei de Règim Jurídic de l'Administració de la C.A.I.B. 5/1984, de 24/10, és la llei que regeix l'administració de la nostra Comunitat Autònoma.

Els òrgans superiors que la integren són:

- El President
- El Govern
- El Vicepresident
- Els Consellers

Els demés òrgans i autoritats depenen d'alguns dels anteriors.

La Llei estableix una limitació al nombre màxim de conselleries: 10 (inclosa la vicepresidència). No compten les conselleries sense cartera, les quals, com a màxim, seran dues.

El President:

Té una doble naturalesa. És president de la Comunitat i president del Govern Autònom (això no passa amb el president del Govern de l'Estat, que no és Cap d'Estat).

La seva elecció és semblant a la del president de l'Estat, necessita la conformitat del Parlament en la sessió d'investidura, a proposta del president del Parlament. Necessita majoria absoluta en primera votació, i

majoria simple en segona instància. La durada màxima del procés és de seixanta dies. Si ningú no obté la confiança es dissol el Parlament i es convoquen noves eleccions.

Les seves funcions són:

Com a president de la C.A. ostenta la més alta representació de la mateixa. També té la representació ordinària de l'Estat en la C.A. Té representació, tant política com jurídica. Els articles 13 i 15 assenyalen "aprovar, en nom del Rei, les lleis del Parlament", "convocar eleccions al Parlament de la C.A."

Com a President del Govern, pot nomenar i cessar els demés membres, dirigir l'acció de govern, convocar les reunions del Govern, com tot president d'un òrgan col·legiat, estructurar les conselleries, etc.

Les CC.AA. es caracteritzen per un marcat caràcter presidencialista, cada dia més.

Govern:

És compost pel President, Vicepresident i nou conselleries. Els membres del Govern han de guardar el secret de les deliberacions i no es faran constar a l'Acta de les reunions els vots reservats. El Govern respon solidàriament, és a dir, en bloc, davant el Parlament.

Hi ha un càrrec de secretari del Govern, que recau en el Vicepresident actualment, elegit pel President d'entre els consellers.

Les actuals conselleries que componen el Govern són: Vicepresidència, Governació, Economia, Agricultura i Pesca, Cultura, Sanitat i S.S., Funció Pública, Obres Públiques i Ordenació del Territori, Turisme, i Comerç i Indústria.

Vicepresident:

S'integra dins la Presidència del Govern. Substitueix el President i l'assisteix en les tasques de govern, exerceix les funcions que li siguin atribuïdes o delegades.

Presidix i coordina la Comissió Tècnica Interinsular, cases regionals, exteriors, informació al ciutadà, etc...

Consellers:

A cada conseller li correspon la direcció política de la Conselleria, en el marc de la política general del Govern. Exerceix com a cap de tots els serveis de la Conselleria, així com a cap del personal de forma efectiva. És el responsable de l'organització interna. Té una potestat reglamentària pròpia en les seves matèries.

El tractament d'un conseller és d'Honorable.

El tractament del President és de Molt Honorable.

Amb aquests treballs que he anat publicant a la revista "Cap Vermell", he intentat apropar els lectors interessats a diversos temes importants per a conèixer l'administració pública, alguns aspectes més rellevants i el seu funcionament. Es tracta de qüestions sovint desconegudes i que poden induir a errors de plantejament quan opinam al respecte.

Joan Lluïa

CORRELLENGUA

El proper divendres dia 21 d'abril a les 21 hores, en Damià Pons i Pons, professor de llengua i literatura catalana, donarà una conferència sobre la situació de la nostra llengua. "Cap Vermell" participa en l'organització d'aquest acte i convida tothom a assistir-hi. Falta concretar el local on es farà.

CAP VERMELL PROPOSA I L'AJUNTAMENT DISPOSA

Després de quasi quatre anys de sofrir, patir i aguantar el mateix Ajuntament, proposam la seva dissolució i convocatòria immediata d'eleccions.

Pensam que són molts aquells a qui agradaria que es convocassin eleccions per poder-se donar el gustàs d'anar a votar. D'altres fruirien amb el trullet de la campanya electoral. Fins i tot hi ha qui aprofitaria l'avinantesa per presentar la seva candidatura somiant que és elegit. N'hi ha que, senzillament, estan farts i sospiren per la renovació consistorial. En fi, n'hi ha per a tots els gustos. I tots plegats són molts i nosaltres parlem per ells.

Els motius que al·legam a favor de la proposta són:

1) En democràcia cada cert temps els càrrecs s'han de posar a disposició del poble.

2) L'article 140 de la Constitució de 1978.

3) Que han tingut temps suficient per fer el que s'havien proposat.

Confiam que, per una vegada, ens faran cas i no seran tan ases de no voler abandonar l'Ajuntament i negar al poble la possibilitat d'elegir els seus representants de tant en tant.

Agenda de la Vila mes de març

Nats:

dia 22, Alex Mingorance James, d'en Joan i na Trudy Ann.

dia 25, Oscar Parra Felipe d'en José i na Teresa.

dia 29, José Vicens Sard d'en Joan i na Montserrat.

Noces:

dia 4, Miquel Alzina Casellas amb Isabel Catalina Aso Sureda

dia 18, Anotònio Juan Adrover Malpesa amb Carmen Margarita Fons Friebe.

dia 25, Salvador Recio Rosselló amb Maria Teresa Huesca Ortuño.

Finats:

dia 4, Gaspar Massot Ganau (1905)

dia 11, Martí Tous Andreu (1910)

dia 17, Gracia Manzano Sayavera (1907)

dia 23, Lluçia Cantó Carrió (1935)

EN COS DE CAMISA

Res és el que era.

El mes de febrer era un bon mes per a deixar el món.

Els que a empentes i rodolons aconseguien travessar l'hivern, en arribar el febrer, la selecció natural complia amb el seu deure i els se'ns duia.

Ara no. Ara tot és canviat i res és el que era.

Si mirau el Cap Vermell del mes passat veureu que a la secció de finats només hi ha un protagonista. I és que ens han girat el món damunt d'avall i res és com abans.

EL VAIXELL DE L' AIGUA

La problemàtica de l'aigua no deixa d'estar d'actualitat, sobretot en un any tan sec com l'actual i actuacions de subministrament tan espectaculars i cares com la del vaixell que la importarà del riu Ebre.

Les obres que actualment s'estan realitzant per a garantir el subministrament d'aigua de qualitat a la població de Palma i de Calvià impliquen una gran inversió. Primerament fou el transvasament d'aigua de la Marineta, després la construcció de la potabilitzadora de Son Tugores que està a punt d'inaugurar-se i, actualment, l'importació d'aigua de l'Ebre que ha costat 10.000 milions de pessetes en preparatius. Aquestes obres, segons un qualificat grup de Doctors i Llicenciats en Ciències Geològiques, són "la continuació de la gestió que ens ha duit a la delicada situació actual. Aquesta política hidràulica de grans inversions fou instaurada cap als anys seixanta i respon a una concepció més tecnocràtica que hidrogeològica de la problemàtica de l'aigua. Aquesta política és excessivament costosa en relació als seus resultats i insolidària. Abans d'emprendre aquests tipus d'obres s'haurien de fer tota una sèrie d'actuacions imprescindibles que, amb un cost molt inferior i una millor distribució poden resultar molt més efectives"¹.

El Pla Hidrològic haurà de planificar les futures actuacions, però, com assenyalen els tècnics que l'han elaborat, hi manquen estudis. "El coneixement dels recursos superficials és insuficient. Seria convenient una planificació de petites obres de regulació que, a més a més, complirien objectius com la regulació de les torrentades i afavoririen o ajudarien a la infiltració de l'aigua en el subsòl"².

Sobre aquests tipus de petites actuacions hi ha una pràctica unanimitat entre les forces polítiques i els especialistes, però la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori no les fa. Des de l'any 1991 s'està aplicant, dins el municipi d'Artà, un vertader Pla Hidrològic, que ha consistit, fins ara, en la construcció de cins dics de contenció: Son Puceta i es Revolts (l'any 1991) i tres en torrent dels Cocons (any 1994). A més s'han repoblat 30 Ha. a les zones de Betlem, Son Not i Aubarca, també s'han restaurat

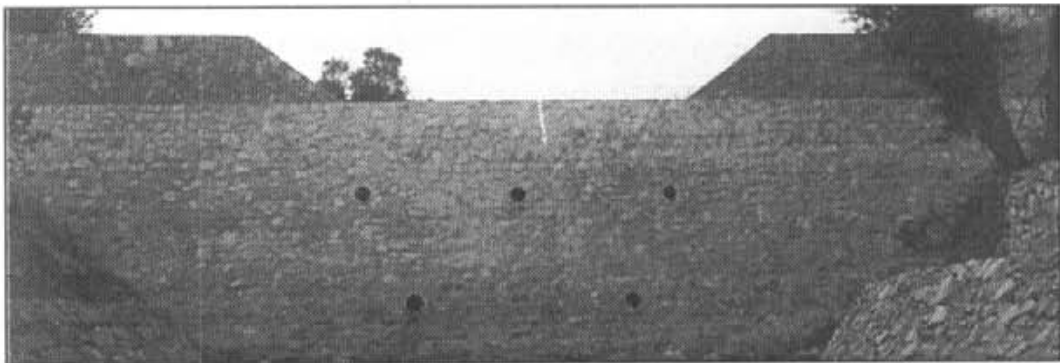
marges a Son Not i Son Sanxos³. L'Organisme que ha duit endavant aquestes obres no ha estat la Conselleria d'Obres Públiques sinó Agricultura i Pesca; Això no és tot, l'any passat, aprofitant les vacances de Pasqua, vaig anar a la Junta d'Aigües per conèixer els plans realitzats a Artà i no en vaig treure suc ni sabó perquè els responsables no n'estaven assabentats; aleshores fotocopiaren els retalls de premsa que duia per fer les oportunes reclamacions a la Conselleria d'Agricultura. Cal afegir que aquestes actuacions estan finançades per la CEE dins els Plans 5B. És paradoxal que el Govern Balear realitzi una política hidràulica correcte, segons els hidrogeòlegs, quan utilitza doblers europeus i quan actua amb recursos econòmics propis realitza les grans obres d'enginyeria que sempre són caríssimes per tots.

El m³ d'aigua de l'Ebre costarà unes tres-centes ptes., de les quals unes cent setanta aniran a la naviera, setanta-cinc ptes. al Consorci d'Aigües de l'Ebre, i la resta s'invertirà en el pre-tractament per garantir la potabilitat. Està previst, per els ciutadans de Palma i Calvià, una pujada dels preus de l'aigua però, més de la meitat del cost anirà a càrrec de l'administració autonòmica. I d'on treurà l'administració els recursos econòmics?. Doncs del cànon de sanejament, fonamentalment.

El cànon de sanejament és un tribut creat pel Govern Balear i que s'aplica des de l'1 de gener de 1992. El cànon està "destinat al finançament de les actuacions de sanejament de l'aigua en els nuclis urbans, incloent-hi l'evacuació, el tractament i la reutilització de les aigües residuals i, en general, de tota la política hidràulica de la Comunitat Autònoma, la recaptació del qual s'ha de destinar íntegrament a aquesta finalitat"⁴.

Des de la creació del cànon, Capdepera ha pagat uns 200 milions de ptes. és a dir, uns 5 milions cada mes. Amb data de 11-4-94 ja duiem pagats 133.976.794 ptes., quan pobles com Andratx no arribava als 6 milions⁵.

Les aigües de la depuradora i les que corren pel torrent de Canyamel són les dues grans fonts de recursos hídrics que permeten, en el futur, esser

aprofitats. Però cal que la depuradora sigui ampliada perquè en els mesos d'estiu consumim uns 6.000 m³/dia quan el cabal màxim de la instal·lació és de 4.250 m³/dia. També s'hi haurien de fer obres per iniciar la depuració terciària.

A la zona del torrent de Canyamel, que subministra l'aigua que consumim, caldria fer-hi algunes actuacions com: la delimitació de la zona de Domini Públic Hidràulic, estudiar les zones potencialment inundables i declarar d'Interès General les actuacions que afavoreixen la recàrrega dels aqüífers.

Mentrestant, assistim a la urbanització del camp, la rururbanització, segons el nou concepte emprat pels tècnics, que implica la creació de xarxes il·legals de subministrament d'aigua que no paga impostos, ni cànon de sanejament ni té cap tipus de control. Una injustícia més.

També assistirem a la parafernàlia que s'organitzarà entorn de la importació d'aigua de Tarragona; ja diuen que som el model a seguir per altres comunitats i se'ns enlluerna amb dates tècniques sobre la perfecta organització d'aquest aconeteixement ⁶.

Mentre, jo pensaré que aquest muntatge és una fotuda més perquè es paga entre tots encara que no en tenguem benefici, perquè implica aplaçar la solució dels nostres problemes hídrics, perquè amb el cost d'operacions com aquesta es podrien resoldre moltíssims de petits problemes, perquè xuclen els recursos econòmics i hídrics de la part forana en benefici d'uns municipis que veuen com, d'aquesta manera les seves possibilitats de creixement són il·limitades.

Josep Terrassa Flaquer

NOTES

¹ Article a EL DIA DEL MUNDO de 10-3-93. En defensa d'una explotació racional dels recursos hídrics. Signat per: Lluís Moragues Zaforteza, Lluís Pomar, Aina Pilar Garín, Joan F. Fornós, Antònia Rodríguez Perea, Magalida Juncosa, Antoni Galmés, Feliu Calafat, Concepció González i Alfred Barón.

² Plan Hidrológico. Proyecto de Directrices para la redacción del Plan Hidrológico. Elaborat pel Ministeri d'Obres Públiques i Govern Balear. Gener de 1994. Pag. 49

³ Bellpuig 9-11-1991; EL DIA DEL MUNDO 5-4-1994.

⁴ Llei 9/1991, de 27 de novembre reguladora del Cànon de Sanejament d'Aigües. Exposició de motius. Punt II.

⁵ Dades obtingudes de la Junta d'Aigües.

⁶ DIARI DE MALLORCA de 7-4-1995 i 9-4-1995.

Pel Cap que crema Toni Navarro.

Cap Vermell: Tots els mitjans de comunicació de Mallorca s'han fet ressò de la teva participació com un dels cuiners de les noces de la Infanta Elena. Què ha suposat per a tu aquesta experiència i com creus que repercutirà a la teva carrera?

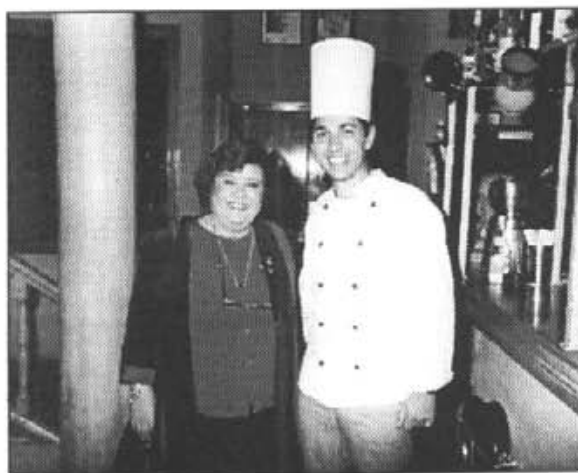
Toni: *Ha estat una experiència cent per cent satisfactòria, tant per la gent que he conegut com per la importància mateixa de l'aconteixement. Indubtablement això m'haurà d'obrir portes en el futur, perquè han quedat contents de nosaltres.*

Cap Vermell: Com ha estat que et convidassin a un acte com aquest i com va anat tot?

Toni: *Rafael Julià, cap de l'empresa que servia el dinar de les noces, tenia el meu curriculum i fou ell qui em convidà a integrar-me a l'equip de cuina. Que ningú es pensi que els dies previs foren de passar-ho bé. Vàrem haver de fer molta de feina, molta, ara bé, ha estat una experiència única difícilment oblidable.*

Cap Vermell: I a partir d'ara, què?

Toni: *Ara no m'assusta res. Hi ha qualche concurs en expectativa, ja veurem. Ara acab de venir d'Uruguai, on hem estat veuent la possibilitat d'obrir un restaurant a Punta del Este o Montevideo. Sóc jove i tenc molts de projectes, el més important tenir el meu propi restaurant a Mallorca on fer les coses al meu gust. Qualque dia esper complir aquest somni.*

Nota d'aclariment del C.C. Banda de Música

Donat el cas que ha començat a circular la venda d'un C.D. amb enregistrament del "Himne a Capdepera", d'en Pere Orpi (lletra) i n'Enric Pastor (música), l'actual Junta Directiva del C.C. Banda de Música de Capdepera vol fer les següents puntualitzacions:

1.- Deixar constància de la total ignorància d'aquest fet, tant de la realització del C.D. com de la posterior venda, per part del C.C. Banda de Música de Capdepera.

2.- Aclarir a tots els socis i simpatitzants que el senyor que s'esmenta com a director no exerceix com a tal des de fa més d'un any i mig, que la junta directiva tampoc és l'actual i que el senyor que s'autodenomina president tampoc exerceix com a tal, a més d'haver-se donat de baixa com a soci.

3.- Deixar ben clar que de la venda d'aquest C.D., el C.C.

Banda de Música de Capdepera no en treu cap benefici; aquest sempre anirà destinat a un particular que no té cap relació amb la nostra entitat.

4.- Els motius que ens han impulsat a escriure aquesta nota han estat purament informatius. No és una contestació a ningú, ni una eina que ens faci sentir millor; per desgràcia, estam acostumats a que se'ns tengui cap respecte.

Si voleu més informació sobre aquest tema o qualsevol altre, fer una crítica, donar-nos qualque suggeriment o tenir qualque idea genial que ens pugui ésser útil, no dubteu de posar-vos en contacte amb nosaltres. Estam a la vostra disposició.

Us saluda el C.C. Banda de Música de Capdepera.

* Hi ha qualcú interessat en tocar una tuba? Si la resposta és afirmativa, fés via i posa't en contacte amb nosaltres.

L'amo en Gaspar Massot

Si el mes passat vaig esmentar en Gaspar com un dels homes que quedaven vius dels qui anaren a segar amb la falç a Ciutadella, ara sols podem sentir la seva mort.

Fou un home de caràcter jocós, una casta de gent que per la manera d'ésser fa història i dona ambient a un poble. Quan jo era nin, érem veïns en el carrer de Son Magdalè. A ca seva solien fer vetleria i en arribar els darrers dies no hi havia qui li anàs a prop, sortia a socarrar les dones pel carrer i quan li mancava paper desmantellava de carritxeres la barraca on romanien el seu carro i el del seu cunyat. Per contar coverbos i fer trull era incansable.

Havia complit els noranta anys. Descansi en pau.

*Una glosa em sap a poc
per qui amb el seu taranà
el nostre entorn: alegrà
collint-ho tot com un joc.*

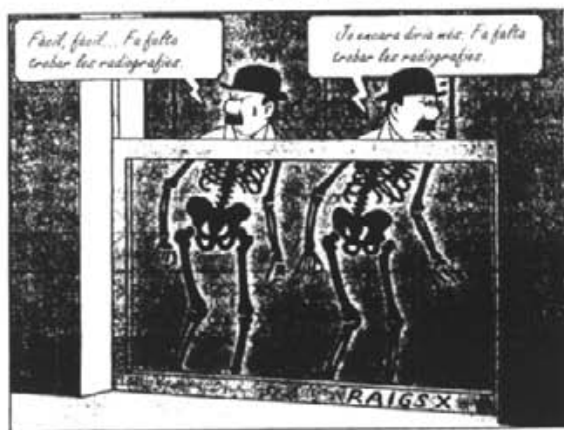
*Molt "salerós" per ballar,
bon músic sense solfeig,
un quixot del malaveig
i terra... també en conrà.*

*Des d'ara, l'amo en Gaspar,
ja no hi pujarà mai més,
en arribar a fi de mes,
fins a la Caixa a cobrar.*

*Ni els dimecres dematí
aquells qui anam per la plaça
fruïrem l'airosa traça
del trobador gabellí.*

Mique Lliteres "Catoi"

DONANT LES VOSTRES RADIOGRAFIES INSERVIBLES,
**SALVAR UN NEN,
ÉS FÀCIL.**

En favor de

Patrocina

La Passió per la Vida

1a CAMPANYA NACIONAL DE RECOLLIDA DE RADIOGRAFIES INSERVIBLES
DE L'1 DE MARÇ AL 30 D'ABRIL DE 1995 A LA VOSTRA FARMACIA

FESTA DEL LLIBRE '95

Capdepera Cala Rajada

del 19 al 30 d'abril

organitza: Ajuntament de Capdepera

amb la col·laboració de

C.P. S'Alzinar, C.P. S'Auba, Escola d'Adults,
Llibreria L'ORIENT, Tallor Municipal de Serigrafia,
La Caixa i el Consell Insular de Mallorca.

festa del llibre 1995

del 17 al 30 d'abril

Dimarts dia 18

a les 11 hores: Biblioteca Municipal de Cala Rajada video de dibuixos animats: *Alicia al país de les meravelles*. (*)

Dimecres dia 19

a les 11 hores: Biblioteca Municipal de Cala Rajada video de dibuixos animats: *Astèrix a les Gàl·lies*

Dijous dia 20

a les 11 hores: Biblioteca Municipal de Capdepera video de dibuixos animats: *L'illa del tresor*. (*)

Divendres dia 21

a les 11 hores: Biblioteca Municipal de Capdepera video de dibuixos animats: *Luky Luke*

Dissabte dia 22

a les 9 hores al Mercat de Cala Rajada: Fira de llibre: Biblioteca surt al carrer, venda de llibres i exposició del Bestiari
a les 20 hores a l'Escola d'Adults, conferència de l'historiador Pere Fullana: "Clergues, masons, republicans i cacics a la Mallorca contemporànea"

(*) Premi a la millor sèrie de dibuixos animats USA
concedit per la National Education Association of America.

Dilluns dia 24

a les 18,30 hores al Teatre Principal PINOTXO, de la companyia LEONA DI MARCO
a les 20,30 a la Sala Municipal d'Exposicions de Capdepera inauguració de l'exposició "50 ANYS DE BIBLIOTECA A CAPDEPERA", obert cada dia de 17,00 a 19,00 hores.

Dimecres dia 27

a les 9,00 hores al Mercat de Capdepera: Fira de llibre: Biblioteca surt al carrer, venda de llibres i exposició del Bestiari

Dijous dia 27 CATALINA CONTA-CONTES

a les 16,30 hores a la Biblioteca de Cala Rajada per nins i nines de 3 a 5 anys

a les 18,30 hores a la Biblioteca de Capdepera per nins i nines de 6 a 8 anys

Divendres dia 28

a les 20,00 hores a la Biblioteca Municipal de Cala Rajada conferència de Miquel López Crespi: "Literatura i societat"

Dissabte dia 29

a les 18,00 hores acte de cloenda de l'exposició "50 ANYS DE BIBLIOTECA A CAPDEPERA" i homenatge a les dues bibliotecàries de La Caixa

a les 19,00 hores al Castell a recital de cançons a càrrec de NOU ROMANCER

Diumenge dia 30

a les 21,00 hores al TEATRE MUNICIPAL actuació de Taula Rodona de "La veu humana"; monòleg de J. Cocteau.

SA TORNADA DE L'ÀNGEL (i 2)

Beleta.- I en Joan de sa Tafona Nova que encaçava es moix de sa veïnada, na Francinaina, per darrera sa caixa d'es carro i quan el va aplegar quines catacleques feia na Francinaina !

Joana.- És que voltros vos fixau en tot. Així que véreu en Joan de sa Tafona jugar amb so moix de na Francinaina ?

Maria.- És que arribaren a fer gros, no sé com no estan empegueïts, a sa seva edat, jugar d'aquella manera... ella tombada per damunt una carritxera i ell amb ses mans per davall ses faldetes perquè es moix no fugís.

Beleta.- I, que et penses que en es casats no els agrada jugar ? Això d'encaçar moixos no té edat, però com que havien begut més d'es compte, tots dos es pensaven que estaven tot sols a Cala Agulla i donaven llargues a s'assumpte.

Maria.- Jo, després d'haver dinat, com que enguany no vaig lligar, per passar es temps me'n vaig anar a pegar una becada enfora d'es renou i d'es cap d'una estona vaig veure com fugien d'es trui simulant anar a pegar una becada.

Joana.- Si, però, i sa dona d'en Joan que és beneïta o al fa ?

Beleta.- Quina excusa degueren posar per anar a fer sesta plegats i amagats d'ets altres ?

Maria.- Qualsevol excusa els va anar bé perquè ningú s'empatxà d'ells. Voltros sabeu que sa dona d'en Joan, maldament sigui jove, li falta una brusca, endemés, només li feia falta rompre's una cama i anar enguixada per quedar encaxofada i no moure's per res.

Joana.- Si, però jo ni amb una cama rompuda consentiria que es meu home anàs a fer sesta amb una altra dona. Ca berret, això sí que no !

Beleta.- Idò jo, maldament fos casat, hi haniria a fer sesta amb en Joan perquè sesconserva tan bé en es seus quaranta anys i és tan curro que encara fa gana, i totes sabem que és tan femeller... Ho he dir o rebent: jo me colgaria amb ell.

Joana.- Beleta, no tens "arreglo", amb tu cada dia estam a ses mateixes, si et deixaven fer un poc a lloure t'embarcaries amb tots ets homes d'es poble, fadrins o casats, i encara no et conformaries. Ja sabem que cada horabaixa, quan es picapedrers puguen de Cala Rajada, s'aturen un parell d'artanencs en es portal de ca teva i foteu més de mitja hora fent bromes i riguent. Llavonces dius que sa feina no et ret. I com t'ha de retre si sempre vas a l'aire, de tres qui n'agafa dues. Com vols què et reti ?

Beleta.- És que quan s'atura en Toni de Bellpuig i em diu que diumenge vendrà a acompanyar-me en es passeig...

Joana.- I tu, collona, que t'ho creus ! No veus que només vetla per dins ca teva ? què es dia que ta mare no hi sigui, amb s'excusa d'anar a s'excusat...

Beleta.- Idò, què he de fer ? Amb sa gana que em fa.

Joana.- Ai Beleta! si no poses es fré on te veig ! Meam, Maria, com va acabar lo d'en Joan i na Francinaina ?

Maria.- Jo vos escoltava a voltros xerrant d'en Toni de Bellpuig.

Joana.- Xa'l fer a en Toni, ja sé que a tu també t'agrada.

Maria.- Com vos he començat a contar, a en Joan no li han d'ensenyar res. Ara que sa seva dona no pot donar passa se'n

vol dur sa veïnada a donar faves, ara que comencen ses messes d'es sembrar. Li deia petit a s'orella que havia d'esser prest perquè ara té una bona saor i és moment

d'aprofitar-la. I entre lo que li deia, i ses mans a ses cuixes, na Francinaina feia unes bones rialles.

Beleta.- Me pareix que aniré a veure'l.

Joana.- I què n'has de fer d'anar-lo a veure, ara que ho té mig arreglat amb sa veïnada?. No veus que a n'aquesta no li ve d'un pa de llesques?

Beleta.- Què he de fer?. Si ell ha de mester qualcú per anar a donar faves, jo el puc acompanyar

Joana.- Beleta, és qué no tens remei! Crec que qualche estiu aniràs a arrabassar palmes només per poder jeure amb un palmer.

Beleta.- I què he de fer si en Joan també m'agrada?

Maria.- Deixar-lo tranquil per a sa seva dona.

Beleta.- Però tu mateixa ho veus que sa seva dona no serveix per res i no li basta.

Joana.- No veus que a ses altres dones només les vol de "repuesto"?

Beleta.- Me'n fot d'esser es "repuesto", jo hi aniria a donar faves. Tanmateix ara es traginers no volen obra de palma.

Maria.- Idò posa't a fer randa, que quan es traginers en volen llavonces te pega sa brodera, sempre vas al revés d'ets altres.

Joana.- Deixau-ho anar i parlem de coses més interessants. Jo, la setmana que vé he d'anar de compres a Ciutat, si cap de voltros dues vol acompanyar-me...

Maria i Beleta.- Jo !!

Joana.- Bé, hi anirem ses tres, i d'avui a vuit dies en parlarem arreu.

Sebastià Ferrer "Es Maletèr"

Lo natural és defensar sa nostra terra

TENIU CURA AMB EL FOC
DEIXAU NET EL MEDI NATURAL

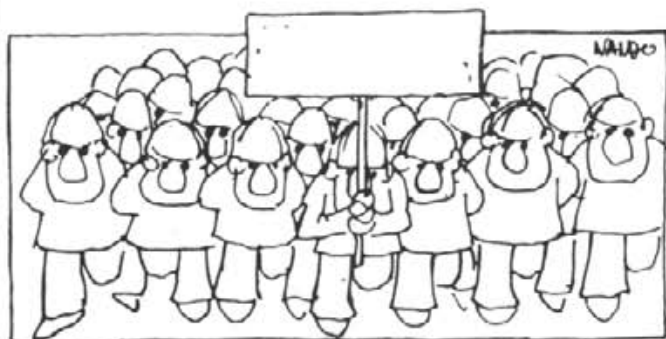
BATEC

El mes vinent hi ha eleccions. Res de nou. Hi ha una autèntica exaltació dels ànims. Res de nou. Els polítics, especialment a nivell d'Estat, es diran el nom del porc. Res de nou. Els insults i desqualificacions aniran i vindran, crispant l'ambient. Tampoc res de nou.

El que tots lamentam és que no hi hagi res de nou. Tornaran ésser unes eleccions en les quals els programes dels distints partits quedaran relegats a un segon terme. Entre les grans formacions hi ha poques diferències de programes. Això malgrat jugar-s'hi molt. Uns, per comprovar fins a quin punt es materialitza la seva "debacle" -anunciada i assumida- i els altres, els aspirants, ansiosos de poder, necessiten una aplastant victòria per a justificar la seva repetitva demanda d'eleccions generals anticipades. Enmig, els partits petits, que seguiran lluitant per una mínima representació a les cambres autonòmiques i ajuntaments -per a ells molt més accessibles que el parlament de l'Estat-. A les Balears ho tindran més difícil; la decisió del partit que governa la nostra Autonomia d'augmentar el percentatge de vots mínims per a poder estar representats (passant del 3 al 5%) és un nou entrebanc. I no es tracta ja d'un problema de xifres -tres, quatre o cinc, què té més?- sinó qüestió d'interpretació del concepte "democràcia". Hom pensava que a les cambres hi havia d'haver una representació que reflectís al màxim la pluralitat social en la que vivim. Senzillament no hi hauria d'haver cap percentatge.

L'excusa que els partits petits podrien jugar un paper decisiu sona a buida quan s'ha governat amb transfuguismes més que sospitosos durant tants d'anys. Aquí i a fora.

Tres i no res

PET és ideal per a mantenir intactes les qualitats dels líquids. No transmet sabors estranys i, a més és reciclable.

Guerra al PVC !

Que provoca dioxines i altres substàncies tòxiques al ser llançat als abocadors i incineradores.

Que provoca càncer al passar el clorur de vinil des del plàstic al líquid del recipient.

Que el seu reciclatge no és econòmicament viable.

L'alternativa millor és el vidre que pot ésser reutilitzat moltes vegades i després ésser reciclat.

I, si no, PET (polientilèterefalac) que no conté clor.

EXIGIU PET

Exigiu PET per tot arreu, a les botigues, als bars, a ca la sogra i a ca l'amic. Deixeu de banda el envasos de PVC i el clorur de vinil.

A Suïssa des de l'any 1991 està prohibit envasar aigua amb PVC.

A Alemanya des de 1989 les botelles de plàstic tenen una taxa. Igual passa a Belgica.

A Dinamarca les botelles de begudes no alcohòliques són retornables per llei desde 1981.

A Austria, a més de begudes, està prohibit envasar aliments amb PVC.

A Espanya el 18 per cent del PVC s'utilitza per envasar líquids, principalment aigua. Mentre que a EEUU només és l'1,9 per cent i a Europa és el 8,2 per cent el que s'utilitza per envasar líquids.

NO DIGUEU *Jolines ni cataplines* **COLLONS !**

És un consell insular del departament de normalització lingüística de fletomies i renecc

NO SIGUEU PÀMFILS !

L'Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD) dels països pobres en bona part es canalitza a través del Fons d'Ajuda al Desenvolupament (FAD).

Espanya, seguint criteris que marquen institucions internacionals d'ajuda als Països en Vies de Desenvolupament (PVD), elegeix els països, els programes i la utilització dels crèdits que concedeix.

El govern, pensant que la preparació de la guerra és important per treure els pobres de la misèria, entre 1980 i 1992 ha destinat una quarta part dels crèdits FAD a finançar la venda de material militar.

UN BON NEGOCI

A Espanya el comerç d'armes és materia classificada de secreta des de 1987. Ni tan sols els parlamentaris tenen lliure accés a les actes de la junta inter-ministerial que controla aquest tipus de comerç.

Greenpeace ha iniciat una campanya exigint que les actes d'exportació d'armes siguin públiques.

En el període 1980 -1990:

Egipte, Lesoto, Santo Tomé, Somàlia i Tailàndia han rebut el cent per cent dels crèdits per comprar material de guerra.

El 93 % de l'ajuda en crèdits FAD destinats a Zimbaue són destinats a la compra de material militar.

El percentatge destinat a la compra de material militar per part del Marroc és del 37 %; el de Panamà és el 43 % i el de Mozambique el 30 %.

Des de la matança de Tiannanmen els crèdits FAD concedits a Xina pel govern espanyol han passat de vuit mil milions a més de 26 mil milions de pessetes.

LLENGUA AMB TÀPERES

Com vaig prometre en el número del mes passat, oferesc avui l'entrevista feta al regidor de cultura de l'Ajuntament de Capdepera, Climent Alzina (PSOE), a propòsit del recentment aprovat Reglament Municipal de Normalització Lingüística.

- Facem una mica d'història. Com ha estat això d'aprovar, a la fi, aquest Reglament? Si no vaig equivocat, ja fa temps que es va redactar...

Efectivament, al començament de legislatura el PSM va plantejar la qüestió i redactà aquest reglament. Hi havia la voluntat d'aprovar-lo amb el recolzament de tots els grups polítics amb representació municipal i això suposava parlar-ne i aclarir dubtes. N'hi havia que pensaven que amb l'adhesió a la Plataforma per a la Normalització Lingüística ja n'hi havia prou. Recentment, el PSM plantejà una altra vegada la necessitat d'aprovació del Reglament abans d'exhaurir la legislatura, i fou així que a mitjan mes de gener es va dur al plenari i fou aprovat per unanimitat.

- Series capaç de resumir-lo? En tot cas, què en destacaries?

Fonamentalment, el Reglament el que pretén és que el català sigui la llengua pròpia de l'Ajuntament, tant en el seu funcionament intern com per a les relacions amb els administrats. Respectant, això sí, la voluntat d'aquells ciutadans que vulguin adreçar-se a l'Ajuntament en castellà i ser contestats en aquesta mateixa llengua. En principi, però, volem que el català esdevengui vehicle normal de comunicació, a tots els nivells.

- Aquests objectius estan molt bé, però potser hi ha alguna dificultat per dur-los a bon port.

La màxima dificultat la podríem trobar en els funcionaris, però jo crec que per part d'aquest col·lectiu no hi ha manca de voluntat. Certament, hi ha alguna excepció que no ve del cas assenyalar. La immensa majoria dels funcionaris no tenen cap problema per adreçar-se als ciutadans en català, perquè quasi tots el parlen. Altra cosa és escriure'l.

En aquest sentit sí que hi ha un cert acomodament, un deixar-se dur per la rutina i seguir fent les coses com sempre s'han fet. De moment, les convocatòries i les actes de la Comissió de Govern ja es fan en català, però, clar, això no basta. Si volem aplicar el Reglament de manera estricta no ens podem aturar aquí. Aquests poquíssims funcionaris que no volen fer res perquè les coses es normalitzin suposen un petit entrebanc. Nosaltres ho volem resoldre sense imposicions, ara bé, tot i voler anar a poc a poc, caldrà actuar amb fermesa i no deixar l'aplicació del Reglament a la lliure voluntat d'algun funcionari reticent.

- Després ja hi tornarem al tema dels funcionaris. Ara digues com creus que la gent veu aquest assumpte.

Tenim exemples d'altres pobles, no gaire lluny d'aquí, on fins i tot han tengut problemes per a l'edició en català dels programes de festes. Aquest no és el nostre cas. També, com passa amb tot, hi pot haver excepcions, però en general hi ha una actitud cada vegada més receptiva cap al català com a llengua oficial. Jo, des del meu càrrec, no he tengut cap problema per aquestes raons. Afortunadament, hi ha consens entre tots els grups polítics i això ja és un bon símptoma; al cap i a la fi, els partits polítics reflecteixen la sensibilitat del carrer.

- Quins serien els punts d'actuació immediata?

Per començar, la redacció en català de tots els documents emesos per l'Ajuntament. Tot seguit, completar definitivament la normalització de la retolació de carrers i tota mena d'indicadors a la via pública. Això ho volem dur a terme aviat.

- Tornant als funcionaris, l'article 13 del Reglament estableix que hauran de conèixer de manera oral i escrita les dues llengües oficials. Com es pot arreglar aquest aspecte?

Estam decidits a organitzar els cursos que facin falta per tal que els funcionaris es posin al dia respecte del català. Sabem, com ja he dit, que algun d'ells no està disposat a col·laborar. Aquests pocs, en tot cas, s'hauran de mantenir al marge de les relacions amb els administrats.

- L'article 14 fa referència a la promoció de l'ús del català a tots els nivells, no sols dins l'àmbit estricte de l'administració.

Som conscients que en el municipi hi ha dues comunicats lingüísticament diferenciades, i encara entre els catalanoparlants hi trobaríem un grup de amb consciència d'aquest problema i un altre

grup indiferent. Nedam contra corrent. A les zones turístiques ja no en parlem. Els castellanoparlants no senten cap necessitat d'aprendre el català i això suposa que no s'han integrat en la nostra cultura i que les dues comunitats romanen diferenciades. El Reglament, en aquest sentit, obligarà l'Ajuntament a donar llum i marcar el ritme, constituint-se en punt de referència per a tots.

- Amb el Reglament en la mà, quin futur preveus per a la nostra llengua, dins l'àmbit municipal?

Mentre jo tenguí tasques de responsabilitat sobre aquest assumpte, faré tot el que estigui en la meua mà per fer del català la llengua pròpia de l'Ajuntament i, per consegüent, la de tot el poble. S'ha dit moltes vegades, però cal insistir-hi: hem d'intentar la integració dels castellanoparlants. Jo no crec massa en les paraules ni en els bons propòsits, sinó en la feina diària i ben feta. L'únic que vull és demanar que després de les eleccions, sigui qui sigui que es trobi al front d'aquesta responsabilitat, es tenguí ben clar que aquest nou Reglament ha d'ésser desenvolupat fins al final, costi el que costi.

Doncs, sigui el qui sigui, ja ho sap...

Jaume Fuster Alzina

Dues notes a peu de pàgina:

- Un grup de "Ciudadanos Europeos" està manifestant, a la vista de les properes eleccions, que vol participar, estar representat, estar integrat (els seus fulls informatius apareixen exclusivament en castellà) i ésser informat "en un idioma que puegan entender". Ens ho voldrien aclarir, per favor?

- L'Ajuntament ja ha normalitzat alguns dels seus impressos, com és ara els butlletins de les multes de circulació. A mi me n'han posada una fa pocs dies, per tenir el cotxe mal aparcat. Se m'oferia un descompte per "cobro contat". Deu voler dir, cobrament al comptat. Una multa ja empenya prou, i si a més té faltes d'ortografia, empenya el doble...

el planeta verd

Noves espècies animals a Mallorca.

A la nostra s'intenten introduir noves espècies al·loctones amb finalitats cinegètiques. El Govern Balear permet, quan no promou, la introducció a Mallorca de dues espècies exòtiques: el francolí i el mufló, cosa que ha mobilitzat científics, grups conservacionistes i el propi ICONA contra l'intent.

El francolí ha estat introduït per iniciativa de la Federació Balear de Caça, la Conselleria d'Agricultura i la multinacional Euroducs. Actualment, 160 exemplars d'aquesta espècie de "gallinàcies" es troben en fase d'aclimatació. La Societat Espanyola d'Ornitologia i el GOB han impugnat el programa.

D'altra banda, a la finca artanenca d'Aubarca s'hi pretén introduir el mufló, un herbívor de gran tamany, malgrat les negatives conseqüències constatades a d'altres zones, concretament al Parc Nacional del Teide, on produí un impacte dramàtic (ara es pretén erradicar).

El problema de la introducció de noves espècies és que totes les conseqüències mai no són tingudes en compte, creant-se problemes a les espècies autòctones i desequilibris ecològics.

mufló

Any Europeu de la Conservació de la Natura

Ja l'any 1970 el Consell d'Europa realitzava la primera campanya en aquest sentit; ara el mateix organisme ha decidit que 1995 sigui l'Any Europeu de la Conservació de la Natura, no centrant-se només en les àrees protegides sinó donant èmfasi a la conservació fora d'aquestes àrees. En l'actualitat, davant els grans riscos que afecten el nostre medi, no es pot cenyir la protecció de la natura a unes àrees concretes, s'ha d'estendre també a les àrees poblades i humanitzades. Fins i tot en aquestes àrees la flora i fauna silvestres poder sobreviure i prosperar, tant com se les respecti.

Tots els països europeus estan convidats a incloure's en aquesta campanya (fins a quaranta països), amb un rang de problemes medioambientals molt variats per la qual cosa la idea és que cadascú assumeixi a la seva pròpia situació el tema general: "conservació de la natura fora de les àrees protegides". Aquest tema principal es divideix en altres secundaris cobrint diversos problemes: aquàtics, forestals, agrícoles, urbans, industrials, turístics i d'oci...

La campanya inclourà diverses activitats a nivell estatal (cada país implicat crearà un comitè d'organització específic) i internacional, amb la realització de seminaris, conferències, col·loquis i altres esdeveniments.

Es plantegen quatre línies d'actuació: **autoritats locals, regionals i nacionals**, les iniciatives conservacionistes i decisions preses a qualsevol d'aquests nivells es consideren prioritàries; **usuaris del medi ambient**, és molta la gent que és usuària directe del medi: pagesos, forestals, caçadors, pescadors...; **utilitzadors de l'espai**, inclou el sector turístic, agrícola, industrial i d'infraestructures; i **joventut**, és aquest un col·lectiu essencial per a implicar dins la conservació ja que, de fet, el futur és seu.

Bàsquet.

L'equip de bàsquet "Cales de Capdepera" acabà el diumenge dia 26 de març la seva participació a la lliga. Dia 1 d'abril celebrà una festa a les pistes de S'Auba, amb un partit amistós amb l'equip de Son Servera, per a clausurar la temporada.

El Club de Bàsquet CALES DE CAPDEPERA es creà mitjançant la iniciativa d'un grup de pares per a que els seus fills poguessin dedicar-se a aquest esport. Entre aquests s'hi troben els patrocinadors de l'equip, "BAR CASA PEPE" i "CAFETERIA ES MOLL". La direcció del club està formada per:

- President: José Herrera Romero
- Vice-president: Llorenç Servera González
- Tresorera: Rosa Maria Pons Julià
- Secretari: Bartomeu Moll Prats
- Vocal: Federico E. González Molinero.

La categoria en la qual participa l'equip, enguany és la Cadet, és a dir, al.lots nascuts el 1979 i 1980, malgrat l'equip compti amb dos jugadors nascuts l'any 1981. Així, doncs, pertanyen al l'Esport escolar.

Aquesta temporada han jugat 16 partits amb el resultat de dos guanyats (ambdós amb Sant Salvador d'Artà) i 14

El Club de Bàsquet Cales de Capdepera són:

- 4- José Manuel Hernández Sánchez
- 5 -Rafael Angel Herrera Rosa
- 6- Alain Torrecilla Tous
- 7- Roberto Ruiz Ferrera
- 8-Daniel Marin Schaschke
- 9- Luis Tejada Pons
- 10- J.Andrés Martínez Herrero
- 11- Javier Macarro Ferrer
- 12- Fco Javier Marin Franco
- 13- Antonio Ramos de Lario
- 14- Climent Casellas Amer
- 15- Abel Servera Perona

Entrenador: Bartolomé Moll i Juan José Suñer
Delegats: Federico Gonzalez i Llorenç Servera

perduts (amb Gesa-Alcúdia, Sa Pobra, Levant-Patronato, Sant Agustí-B, Avante, S'Arenal i Son Servera).

A la classificació han quedat els vuitens de grup, per tant hauràn de jugar el PLAY OFF de descens contra els equips següents: Mallorca-B, Levante-Patronato, Sant Salvador, Campanet i Campos.

JUDO

El club de judo Renshinkan triomfà en el campionat internacional d'Andorra. Es proclamà subcampion per clubs en categoria femenina i el cala rajader Santi Espiritusanto aconseguí la medalla de bronze.

El passat cap de setmana es disputà la segona edició del "Torneig Internacional Vila d'Andorra la Vella" amb una inscripció de 103 judoques repartits entre les deu categories que hi havia en joc: cinc masculines i cinc femenies. A totes elleshi estigueren representats quinze clubs convidats que confirmaren la seva assistència: Fuji (Girona), Budo Casal (Vilafranca del Panadés), Judo Santa Coloma (St. Coloma de Gramanet, judo Club Dinamis (Barcelona), Gimnàs Esport 7 (Manresa), C.E. Alella (Barcelona), Judo Club Portugal (Lisboa), J.C. Lavour (França), J.C. Ramonville (França), Judo 81(França), A.D. Valdemoro (Madrid), Renshinkan (Mallorca), Sant Julià (Andorra) i l'anfitrió Hantei (Andorra la Vella).

El Renshinkan presentà un equip format pels següents esportistes: Magdalena Massot, Pilar Perelló, i Catalina Sureda de categoria femenina; Guillem Riera, Santi Espiritusanto, Manolo Ruiz i Miquel Sancho en categoria masculina. Pep Mascaró hi anà com a entrenador i Francis Sánchez com a àrbitre.

Magdalena es proclamà campiona després de vèncer primer per ippon a la representant d'Andorra, després per ippon a la de Madrid i, a la final, va vèncer a la representant de G. Esport7, actual subcampiona d'Espanya cadet. Pilar no tingué tanta sort en el sorteig i perdé els seus combats. Cati realitzà uns excel.lents combats proclamant-se tercera; perdé amb la que seria subcampiona (quan li mancaven 15 segons guanyava ella per yuko i koka li marcaren un wazaari en combinació amb osaekomi,perdent) mentre a la repesca guanyà per ippon a la representant de Madrid i a la francesa del Ramonville. Guillem es classificà cinquè guanyant el seu primer combat davant el representant de l'equip amfitrió, perdent davant el de Santa Coloma, ja a la repesca guanyà al francès del Ramonville i perdé la medalla de bronze davant el representant de ESport 7 per un inexistent koka. Santi es classificà tercer després de perdre el seu primer combat per decisió davant el francès de Ramonville, mentre a la repesca guanyà per ippon al representants de de Portugal i d'Alella, disputant el

bronze al representant francès del Judo 81, a qui guanyà per ippon. Santi demostrà trobar-se en un bon moment. Manolo guanyà el seu primer encontre al francès del Lavour, i perdé el segon i tercer. Miquel va intentar provar sort en una nova categoria, menys de 86 kg però no es trobà bé i va perdre els seus dos combats.

Definitivament, un campionat de judo molt interessant i amb una gran qualitat tècnica. Per clubs la classificació quedà així. FEMENÍ: Judo Clube Portugal, renshinkan i Hantei (Andorra); MASCULÍ: G.Esport, l'Alella i Ramonville.

CEJR

D'en temps primer....

una ullada cap enrera, per a recordar a la nostra gent

LA FOTOGRAFIA QUE AVUI VOS PRESENTAM DATA DEL TEMPS DE LA GUERRA CÍVIL. ÉS EL DIA DEL CORPUS I LA BANDA DE MÚSICA SONA A LA PLAÇA DE L'ORIENT. ELS CARRERS ESTAN ENDIUMENJATS AMB BRANQUES DE PI I ENGANANATS AMB BANDERES ESPANYOLES I, SI VOS HI FIXAU, A L'ESQUERRA VEUREU UN IMPROVISAT ALTAR. NO HI HA LES CABINES DE TELÈFON, NI LA CASETA DE LA ONCE, NI ELS FERROS PER A LES BICICLETES, NI SENYALS DE TRÀFIC. EN POQUES PARAULES, ENCARA NO HAVIA ARRIBAT EL PROGRÉS I ENS MATAVEM ELS UNS ALS ALTRES.

A LA BANDA LA DIRIGEIX MESTRE EN TONI D'ES CASINO, QUE ERA, A LA VEGADA, SECRETARI DEL JUTJAT, TRAGINER I BOTIGUER. PER SITUAR-VOS I NO PERDRE EL FIL, VOS DIREM QUE ERA EL SOGRE DE DON MIQUEL TALAIA, EL MESTRE D'ESCOLA DE TOTS CONEGUT. COMENÇANT PELS JOVES TAMBORERS TENIM, D'ESQUERRA A DRETA, EN JOAN DE LA PALMERA, EN JOAN GARRIT, VESTIT DE MARINER, EL MÉS PETIT ÉS EN JOAN FAVA I EL QUE QUEDA EN TOMEU DE SES ROTGES. FORMANT UNA V, NO SABEM SI DE LA VICTORIA, HI TROBAM, COMENÇANT SEMPRE PER L'ESQUERRA, EN JOAN BASSÓ, PARE D'EN MIQUEL, ELS DOS AL LOTETS SÓN EN TOMEU CARACO, QUE MÉS ENVANT SERIA TAXISTA, I EN PEDRO SAROL DE SA GESTORIA. SEGUEIXEN, EN MATEU XERUBI, PARE, I EN BIEL TORRETA; EL QUART ÉS L'AMO EN JUANITO ROS, FUSTER DE PROFESSION I CONEGUT PER LO MENJADOR QUE ERA; A LA SEVA ESQUERRA L'AMO EN PERE MECU, DIRECTOR QUE VA ESSER DEL COR PARROQUIAL; I EN FRANCESC FERRER, QUE TENIA UNA FERRERIA A VILA ROJA. AMB LA BOINA, TOCANT EL TROMBÓ, EN LLUCIÀ SERRA, PARE D'EN JOAN SERRA DE S'ESTANY DE SA COSTA D'EN CAPET; DEVORA ELL, EN BIEL BARRACA, PARE D'EN PEP I JOAN FAVA. EL DELS PLATETS ÉS EN TONI COIX; EL DEL TAMBOR EN JORDI MASCARÓ, QUE FEIA GRANERETES ON AVUI HI HA LA CARNECERIA DE CA'N PEP; I LA CAIXA LA FA SONAR EN MIQUEL MASSOT, QUE FOU, AMB EL TEMPS, ENCARREGAT DE LES CASESTES DE L'ESCOLAR. EL SAXOFONISTA ÉS EN TOMEU COIX, SOGRE D'EN TONI MIQUELET. A LA SECCIÓ DE CLARINETISTES HI TROBAM EN LLUCIÀ VIUDO, AMB ELS ANYS FADRÍ VELL; EN BIEL DE SON POCA PALLA, BOTIGUER, TRAGINER I, MÉS ENVANT, HOTELER; EN MIQUEL COLOM, FILL D'EN TONI NIU I, MIRANT A LA CÀMARA EN PEP JAUMÍ, QUE VA ANAR A VIURE A CIUTAT ESSENT EL SEU OFICI EL DE MESTRE DE PICAPEDRER. EL DEL FLABIOL ÉS EN PERE COIX, QUE NO ES CASA MAI.